

UtbildningsdepartementetVetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Uppdrag att inrätta en rådgivande expertgrupp för frågor rörande den europeiska spallationskällan och MAX IV

Regeringens beslut

Vetenskapsrådet ska i samråd med Verket för innovationssystem (Vinnova) inrätta en rådgivande expertgrupp för frågor rörande den europeiska spallationskällan European Spallation Source (ESS) och den nationella forskningsanläggningen MAX IV. Expertgruppen ska stödja Vetenskapsrådet och Vinnova i arbetet med att samordna nationella insatser för ESS och MAX IV och bidra till att stärka myndigheternas samverkan med universitet och högskolor, näringslivet och andra relevanta intressenter.

Vetenskapsrådet ska i samråd med Vinnova utse ledamöterna i den rådgivande expertgruppen samt stå för administrativt stöd. Expertgruppens mandat ska vara tidsbegränsat till den 31 januari 2022.

Vetenskapsrådet ska vidare analysera expertgruppens funktion och ändamålsenlighet. Analysen ska innefatta en bedömning av hur ett rådgivande organ framöver kan organiseras för att effektivt bidra till att nå målen med regeringens nationella strategi för ESS och för den nationella forskningsanläggningen MAX IV. Analysen ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 31 oktober 2021.

Skälen för regeringens beslut

I skrivelsen En nationell strategi för ESS och den omgivande kunskapsmiljön (skr. 2017/18:262) redovisar regeringen en nationell strategi med övergripande målsättningar för det svenska deltagandet i och värdskapet för den internationella forskningsanläggningen ESS utanför Lund. Strategin

omfattar i vissa delar även den nationella anläggningen MAX IV samt den kunskapsmiljö som etableras runt dessa forskningsanläggningar.

Vetenskapsrådet och Vinnova har i enlighet med ett uppdrag från regeringen och i enlighet med strategin etablerat ett gemensamt ESS/MAX IV-kansli i syfte att samordna de svenska insatserna riktade mot ESS och MAX IV (U2019/01625/F).

Regeringen har uttalat att regeringen avser att uppdra åt Vetenskapsrådet att inrätta en rådgivande expertgrupp som kan stödja myndigheternas arbete med att samordna nationella insatser inom ramen för kansliet. En sådan grupp kan även bistå Vetenskapsrådet med att utveckla värdskapet för ESS (prop. 2019/20:49).

Regeringen gav i maj 2020 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. lämna förslag om utveckling av organisation, styrning och finansiering av forskningsinfrastruktur på nationell nivå (dir. 2020:52). Uppdraget ska redovisas den 31 maj 2021.

Regeringens målsättning är att etablera ett internationellt ledande centrum för material- och livsvetenskaper med ESS och MAX IV som hörnstenar. Sverige har under flera år gjort stora investeringar i ESS och MAX IV. För att stimulera en bred användning av dessa anläggningar krävs åtgärder som ökar kunskapen om anläggningarna i Sverige och som leder till att nya intressent- och användargrupper inom olika sektorer nås och engageras. Vidare finns ett behov av att synliggöra de initiativ som tagits, samordna insatser och stödja redan aktiva aktörer.

Vetenskapsrådet bör därför ges i uppdrag att i samråd med Vinnova inrätta en rådgivande expertgrupp för frågor rörande ESS och MAX IV. Expertgruppen bör ha i uppgift ska stödja Vetenskapsrådet och Vinnova i arbetet med att samordna nationella insatser för ESS och MAX IV och bidra till att stärka myndigheternas samverkan med universitet och högskolor, näringslivet och andra relevanta intressenter. Expertgruppens mandat bör dock vara tidsbegränsat med hänsyn tagen till de förslag som kan komma att lämnas av den ovan nämnda utredningen av forskningsinfrastruktur. Vetenskapsrådet bör mot denna bakgrund även ha i uppdrag att analysera expertgruppens funktion och ändamålsenlighet. Analysen ska innefatta en bedömning av hur ett rådgivande organ framöver kan organiseras för att effektivt bidra till att

nå målen med regeringens nationella strategi för ESS och för den nationella forskningsanläggningen MAX IV.

På regeringens vägnar

Matilda Ernkrans

Tina Abelin

Kopia till

Näringsdepartementet/EIN
Verket för innovationssystem